

Duurzaamheidsbeweging Sint Christoffel zet stappen

Paus Franciscus zette met zijn encycliek Laudato Si' duurzaamheid en de zorg voor de schepping hoog op de kerkelijke agenda. Kort na het verschijnen van dit document in 2015 wees hij ook 1 september als datum voor een Wereldgebedsdag voor de Zorg voor de Schepping. In de Missionaire Agenda besteedden we de afgelopen jaren regelmatig aandacht aan Laudato Si' en suggesties de viering van deze Wereldgebedsdag. Dat werd ook in Capelle aan den IJssel gelezen en leidde uiteindelijk tot de oprichting van de Duurzaamheidsbeweging St. Christoffel. Aanleiding voor de redactie om eens naar Capelle te gaan.

De Sint Christoffelparochie is een fusieparochie, ontstaan in 2016 door samenvoeging van zes parochies in Rotterdam en omliggende plaatsen. Een mix van grootstedelijke nieuwbouwwijken, forensengemeenten en kleinere dorpen in de biblebelt, waar de katholieken een minderheid vormen. De fusie heeft voornamelijk niet geleid tot kerksluiting, wel tot groeiende samenwerking tussen de parochiekernen.

Dick Biesta is actief MOV-lid in Capelle aan den IJssel en een van de drijvende krachten in de Duurzaamheidsbeweging. Biesta: “De Missionaire Agenda bracht ons op het idee aandacht te besteden aan duurzaamheid en zorg voor de schepping. Met name de scheppingspelgrimage in Den Bosch sprak ons aan. Huub Flohr was pas pastoor bij ons, toen we een bijeenkomst hadden van alle diaconiegroepen in de parochie. Flohr vond het belangrijk om vanuit de kerk aandacht aan duurzaamheid te besteden. Dat viel in goede aarde en werd al snel de duurzaamheidsbeweging.” Er is bewust niet gekozen voor een werkgroep. Een beweging is een veel losser en dynamischer gebeuren. Iedereen kan er bij aansluiten op het moment dat hij dat passend vindt. Een werkgroep is veel meer geïnstitutionaliseerd. Of zoals pastoor Flohr aanvult: “Als je een werkgroep hebt, zeggen de mensen: ‘ach, dat doen zij wel’. Bij een beweging moet iedereen betrokken worden. Dat schept een breed draagvlak.” Wel is er een kleine groep van contactpersonen uit de verschillende parochiekernen, die functioneert als motor voor activiteiten.

Duurzaamheidsmarkten

De Duurzaamheidsbeweging is gestart met bewustwording over wat parochianen zelf aan duurzaamheid kunnen doen. “We zijn begonnen met een duurzaamheidsmarkt in elke kerk,” vertelt Biesta. “Elke parochiekern heeft dit op zijn eigen wijze opgepakt. De Caeciliakerk (Rotterdam-Alexander) werkte nauw samen met Blue City. Deze broedplaats voor allerlei vormen van circulair ondernemen is gevestigd in het voormalige tropisch zwemparadijs Tropicana. Krimpen deed het samen met de gemeente. Allerlei organisaties hadden een standje. Capelle heeft dit concept overgenomen en organiseerde de markt in de duurzaamheidsweek van de gemeente. Rond verschillende thema's stelden 15 organisaties hun aanbod uit. Er was informatie over collectieve zonnepanelen, energiebesparingstips in huis, circulaire economie door o.a. het RepairCafé en Kringloopwinkel en stands van o.a. de Wereldwinkel en Vitamine-fiets voor zelfgekweekte en onbespoten groente.

Meditatieve wandeling

Rond het gelovige aspect van duurzaamheid zijn er verschillende activiteiten georganiseerd: gespreksbijeenkomsten over Laudato Si', twee scheppingswandelingen met Marjolein Tiemens van Groen Geloven, gebedsvieringen over duurzaamheid in de Veertigdagentijd 2018 en een meditatieve wandeling op de Wereldgebedsdag voor de Zorg voor de Schepping. Rond half elf verzamelden dertig deelnemers zich bij de Caeciliakerk voor een wandeling naar het Kralingse bos. Na een gebed voor de schepping en enige toepasselijke gedachten uit

de encycliek Laudato Si' startte de wandeling. Onderweg werd op mooie plekken stil gehouden voor gedichten en gedachten over de schepping. Rond twaalf uur was er een picknick. Op de terugweg stond de vraag centraal wat men zelf kan doen aan zorg voor de schepping. Bij terugkomst in de Caeciliakerk rond half drie werd afgesloten met een evaluatie en een gebed van de paus. Vanwege de positieve reacties van de deelnemers wordt de wandeling dit jaar herhaald.

Zonnepanelenactie

Aanvankelijk lag alle nadruk op de bijdragen van individuele parochianen aan duurzaamheid. Langzaam verschuift het accent naar het vergroenen van de parochie als organisatie. Een voorbeeld is het plaatsen van tien zonnepanelen op de pastorie van de Paulus Beking kerk in Capelle. Om zoveel mogelijk parochianen en mensen uit de buurt erbij te betrekken besloot de Duurzaamheidsbeweging CO2- certificaten uit te geven. "Daarmee hebben we bewust een link gelegd naar het klimaat," legt Dick Biesta uit. "Voor 25 euro konden mensen een Paulus Beking CO2-certificaat kopen. Daarmee besparen ze 250 kg CO2. Het leuke van deze actie is, dat het meer mensen bij duurzaamheid betreft. De actie is gestart op de duurzaamheidsmarkt van 10 oktober 2018 en eind januari hadden we het benodigde bedrag van 3500 euro bijeen. 61 mensen hebben een of meerdere certificaten gekocht."

'Tussen droom en daad staan wetten in de weg, en praktische bezwaren' wist de dichter Willem Elsschot al. Dat merkte ook de Duurzaamheidsbeweging. Het geld was er maar toen bleek dat er een vergunning moest komen. De kerk en de pastorie zijn immers gemeentelijk monument. Die kwam uiteindelijk begin april. De panelen liggen inmiddels op het dak en op 25 mei wordt de installatie officieel geopend. De certificaathouders krijgen een toegangscode tot de monitor, zodat ze kunnen volgen hoeveel 'hun' installatie bespaard heeft.

Er zit een prijskaartje aan duurzaamheid. Externe financiering, zoals bij de zonnepanelen, is een mogelijkheid. Ook kan je de kosten van vergroenen wat spreiden in de tijd door bij vervanging van lampen of andere apparaten over te gaan op meer duurzame versies. En soms hoeven maatregelen weinig te kosten. Een duurzaamheidswedstrijd leverde verschillende praktische suggesties op om het energieverbruik van de kerk te verminderen: Het koor in een kamer late repeteren in plaats van in de grotere kerkzaal, de thermostaat een graadje lager, het sluiten van het gordijn bij de kapel. "In de verwarmingsbakken hebben we inmiddels radiatorfolie aangebracht. Een deel van de lampen is vervangen door ledverlichting. Andere suggesties wachten nog op uitvoering," vertelt Jan Huijmans van de locatieraad.

Groene Kerken

Met al deze activiteiten is het geen wonder, dat de Duurzaamheidsbeweging heeft voorgesteld om de Paulus Bekingkerk in Capelle aan te melden als Groene Kerk. De Groene Kerkenactie kent zes thema's: geloof en inspiratie; energie en klimaat; schepping en natuur; bewust inkopen; omgaan met geld; en beleid en aanpak. Op de eerste vier zijn al de nodige stappen gezet en daarmee wil men doorgaan. Vorig jaar deed de kerk mee aan een Groene Kerken-fietstocht in Haarlem en er is kennis gemaakt met energiecoaches, die bij mensen thuis advies geven over energiebesparing. Ook de gemeente Capelle wil gaan werken met energiecoaches en start dit voorjaar met een opleiding. Biesta hoopt, dat met hem meer mensen die opleiding gaan volgen. De inzet van energiecoaches wordt een speerpunt in Capelle.

De aanmelding voor Groene Kerk is inmiddels geaccepteerd, het bordje 'Groene Kerk' is binnen. Op 26 mei wordt bij de opening van de zonnepalen ook het bordje officieel bevestigd. Nu de vijf andere kerken nog...

Jan Maasen